

# TEGEN DE KWAKZALVERIJ

REDACTIE-ADRES: J. Th. Balk, Keverberg 54, Amsterdam-Z.

Opgericht 1 januari 1881

## BOEKJE OPEN



DEZER DAGEN heeft de Vereniging tegen de Kwakzalverij een kleine brochure het licht doen zien, onder de titel „Mogen wij een

boekje open doen?” Daarin wordt een aantal voorbeelden gegeven van ernstige gevallen van kwakzalverij. Ook wordt uiteengezet hoe de vereniging haar doel tracht te bereiken.

Zo wil de vereniging o.m., dat er bij de medische opleiding aandacht wordt besteed aan de kwakzalverij en dat de studie in de psychologie wordt ondergebracht bij de faculteit van de geneeskunst. Dat heeft tot voordeel, dat de arts psychologisch geschoold wordt.

Een van de gevallen, die voorin deze kleine brochure wordt vermeld, is een schoolvoorbeeld van het feit, hoezeer in sommige gevallen een goede psychologische begeleiding nodig kan zijn.

Een patiënte, lijdende aan carcinoom, werd door de behandelende specialist aangeraden zich te laten opereren en daarna te laten nabestralen. De angst „voor het mes” bracht haar er echter toe zich tot een onbevoegde te wenden. Deze „bevestigde” de diagnose van de specialist, maar zei dat hij er wel wat op wist, zonder dat zij zich behoefde te laten opereren.

Eet dagelijks een kilo uien, adviseerde hij.

De patiënte deed het. Zij overleed een half jaar nadat zij de kuur was begonnen.

Voor zo'n vrouw, die door „de angst voor het mes” wordt gedreven naar iemand, die haar op misdadige wijze hoop geeft, ware een psychologische begeleiding op haar plaats geweest. Een begeleiding die haar vertrouwd had gemaakt met de ingreep, die ingreep in een aantal gesprekken voor haar aanvaardbaar had gemaakt.

**In dit nummer:** Radiësthesie, een voorbarig gesmeed woord - **Kijkjes van Croiset - Majafra is boos - Handopleggen en geld opstrijken - Homoeopaat aan 't Britse Hof**

## NEEN, DE TANDTECHNICUS MAG NIET LATEN „HAPPEN”

ONS BESTUURSLID, tandarts J. M. de Haas te Heemstede, trad onlangs als getuige-deskundige op in de zaak tegen een 51-jarige Rotterdamse tandtechnicus. De Haagse kantonrechter had de man vier boetes van elk 150 gulden opgelegd wegens het onbevoegd uitoefenen van de tandheelkunde. De appèlkamer van de Haagse rechtbank strafte de man aanmerkelijk zwaarder en legde hem vier boetes op van elk f 500,—.

De officier van justitie had bevestiging van het vonnis van de kantonrechter geëist. Het maken van kaak-afdrukken voor een kunstgebit is alleen voorbehouden aan een bevoegde tandarts (of arts). Een zogenaamde tandtechnicus mag niet laten „happen”, ook niet onder toezicht van iemand die wel bevoegd is, aldus de officier.

EEN ROTTERDAMSE arts, die samen met de technicus in Den Haag praktijk had uitgeoefend, werd door de kantonrechter beboet, wegens uitlokking. De appèlkamer van de rechtbank sprak deze arts in hoger beroep echter vrij omdat het bewijs van zijn opzet niet geleverd was.

In de zaak tegen de tandtechnicus besloot de rechtbank op 22 november vorig jaar tot het horen van een getuige-deskundige, zulks in verband met het verweer van de Schiedamse advocaat mr. A. F. A. van Velzen, die straffeloosheid bepleitte omdat de technicus de afdrukken uitsluitend maakte onder toezicht van de arts.

De tandarts J. M. de Haas uit Heemstede getuigde gisteren als deskundige dat het voor het nemen van een goede afdruk essentieel is dat men precies de juiste druk uitoefent met het plastische afdrukmateriaal. Alleen degene die de afdruk zélf maakt kan beoordelen of deze druk goed is. Waartoe men arts moet zijn, omdat dit samenhangt met de toestand van

het tandvlees, de kaak en de slijmvliezen. Werken onder toezicht van een arts biedt onvoldoende zekerheid hiertoe, aldus de deskundige.

Prothesefabriek

IN EEN meer algemene discussie ter zitting zei, aldus lezen wij in de Haagse Courant, de heer De Haas voorts nog dat een tandarts zal proberen zo veel mogelijk het natuurlijke gebit van een patiënt te handhaven. Wie echter in handen valt van een „prothesefabriek” is meteen al zijn tanden en kiezen kwijt.

Toen de vraag ter sprake kwam in hoeverre het toezicht van een arts garanties biedt, zei de deskundige dat artsen, die zich bezighouden met het „dekken” van onbevoegden, over het algemeen mensen zijn die aan de zelfkant van de professie lopen. De deskundige geloofde niet dat deze toezichthoudende artsen hun verantwoor-

VERVOLG OP BLZ. 36

Wetenschappelijk niet-verantwoorde gezondheidsbemoeyenis is KWAKZALVERIJ

# Weer een misser van Gerard Croiset *Majafra*

CROISET HEEFT niet goed gezien. Hij was naar Viareggio in Italië gegaan om aanwijzingen te geven over het verdwijnen van de 13-jarige Ermano Lavorini die op 31 januari van dit jaar op raadselachtige wijze verdween. De Romeinse correspondent van de Haagse Courant maakte er uitvoerig gewag van, dat, anders dan Croiset meende te „zien” de jongen door een vriendje was gedood.

Enkele dagen nadat Gerard Croiset weer was teruggekeerd naar zijn woonplaats Utrecht, werd het lijk van de jongen gevonden in de lage duinen bij Vecchiano, een paar kilometer buiten de badplaats Viareggio. De politie heeft honderden personen ondervraagd en de nachtelijke bezoekers van de pijnboomwouden die de stad aan alle kanten omringen, aangehouden, maar zonder enig resultaat. In het dagboek dat Ermano bijhield, is echter een aantekening gevonden. „Vandaag in het ziekenhuis geweest bij mijn vriendje M. B.” Het was niet moeilijk uit te vinden wie die M. B. was.

Het ging om een jongen van zestien jaar, Marco Baldisseri. Deze beweert

de eerst Ermano niet te kennen. Later herinnerde hij zich wel eens met hem te hebben gespeeld. Weldra had de politie aanwijzingen genoeg om Marco opnieuw te ondervragen. Hij heeft bekend zijn zoveel kleinere vriend bij een ruzie op het strand een klap te hebben gegeven die bijzonder hard aankwam, zodat Ermano op slag dood was. Hij heeft hem daarop in de duinen begraven.

De Romeinse correspondent van de Haagsche Courant had de vader gewezen op het bestaan van Croiset. Il Messagero, een groot Romeins dagblad, zond een verslaggever naar Croiset in Utrecht. Croiset vertelde hem dat de jongen spelenderwijs te water was geraakt. Bij zijn bezoek aan Viareggio bevestigde Croiset deze mening. Zij bleek niet juist te zijn. De Italiaanse politie had zich afkerig getoond van het inschakelen van de helderziende.

Raak gegist heeft Croiset in 1963 toen hij bij de Vliet te Voorburg de plaats aanwees waar het lijkje van de zesjarige Wimpje Slee zou worden opgehaald. Onlangs heeft een team van de BBC-televisie filmopnamen van de Laakhaven en omgeving in den Haag gemaakt, waar eveneens in 1963 de Haagse schooljongen Keesje Wallaard is verdrongen. De ouders riepen er indertijd Croiset bij.

De opnamen worden gebruikt bij een tv-documentaire over buiten-normale verschijnselen als hypnose en helderziendheid. De Engelse producer Michael Barnes van de afdeling wetenschappelijke programma's, is al zes weken met het onderwerp bezig. Hij was een week in Nederland om samen met cameraman Karl Kummels opnamen te maken, die in de documentaire een kwartier tijd in beslag zullen nemen. Op verzoek van de BBC heeft de Haagse Courant politieverlaggever Henk Huigen, die indertijd de opsporingsacties van nabij volgde, beschikbaar gesteld om als adviseur op te treden.

Het team ging ook naar Voorburg, waar samen met hoofdinspecteur G. van Woudenberg - toen bij de politie Voorburg, nu bij de politie in Alphen aan den Rijn - en Croiset opnamen zullen worden gemaakt op de plek, waar eind april 1963 de 6-jarige Wimpje Slee is verdrongen.

*De waarschijnlijkheidsrekening leert ons, dat Croiset het óók wel eens aan het goede eind zal hebben. Een onweerlegbaar bewijs voor een bovennatuurlijk kunnen is dit uiteraard allerminst. (red. M.v.d.K.).*

## *Majafra* *contra* *Prof. Tenhaeff*

*HET LIJKT ons nogal overbodig, om de op publiciteit beluste helderziende Majafra (Frankenhuis) op de voet te volgen. Onlangs heeft de Haagse Post onthuld, dat wanneer deze 61-jarige helderziende de redactie opbelt „dolle pret” verzekerd is. Een paar opbeurende woorden voor de verslaggever, een pittige mop (die zich niet voor publicatie leent) en een paar recente proeven van zijn psychoscopisch kunnen vormen zo ongeveer de inhoud van het gemiddelde gesprek met deze Majafra. Die zich, zoals de lezer zich wellicht zal herinneren, de laatste tijd vooral bezig houdt met het opsporen van weggelopen honden en katten. Een onschuldige bezigheid, vergeleken met zijn „geneeskundige adviezen”.*

*Wat Majafra echter de laatste keer dat hij de redactie van de Haagse Post opbelde dwars zat, was dat prof. Tenhaeff in een interview met de HP had gezegd: Majafra? Dat is een charlatan, die komt bij mij de deur niet in.*

*Wat Majafra daarop antwoordt is overigens kentekenend voor zijn karakter. Hij voorspelt tegenover de verslaggever van de HP dat „die man nog een hoop ellende krijgt voor zijn dood”. Op deze onfrisste manier gaat Majafra dan verder: Ik heb hem nu overgegeven aan hogere machten. Ik heb mijn handen los van hem gemaakt. Ik heb een godsgave en daar is hij nu mee in strijd. Hij moet afwachten, wat daar nu van komt, hè. Ik voorzie, dat hij ernstig ziek wordt, dat voel ik al heel lang . . .*

*In 1950 - negentien jaar geleden - was Majafra eens vier uur bij dr. Tenhaeff (toen nog geen professor) geweest. „Hij schreef alles op, op een lang vel papier. Ik heb hem voorspeld, dat ie professor zou worden. Dat geloofde ie zelf niet”.*

### Adresverandering

Verzuim niet bij adresverandering even de wijziging mede te delen aan het correspondentieadres **Oranjelaan 6 te Hilversum!** Dan behoeft U niet bevreesd te zijn één nummer van dit interessante maandblad te moeten missen.

## TANDTECHNICUS

VERVOLG VAN BLZ. 35

delijkheid erg hoog opnemen. De heer De Haas is voorzitter van de commissie die zich bezighoudt met het bestrijden van de onbevoegde uitoefening van de tandheelkunde. Hij maakt reeds vele jaren deel uit van het bestuur van de Vereniging tegen de Kwakzalverij.

Een Rotterdamse arts getuigde à décharge dat goede tandtechnici veelal veel betere afdrucken maken dan bevoegde tandartsen. Advocaat mr. Van Velzen betoogde aan de hand van de jurisprudentie dat onbevoegden wel eenvoudige handelingen mogen verrichten mits onder bevoegd toezicht. Bovendien zijn eventuele fouten niet onherstelbaar: men maakt eenvoudig een nieuwe prothese. Pleiter vroeg vrijspraak.

De rechtbank bleek echter niet overtuigd van dit pleidooi: getuige het vonnis dat heel wat zwaarder uitviel dan de eis.

# De RADIËSTHESIE, of de gevoeligheid voor stralen die niet bestaan

door Prof. dr. J. F. A.  
Albert Bessemans

DE WAARDE der radiësthesie - een rond 1923 door de priester Alexis Boulzy voorbarig gesmeed woord om aan een nooit bewezen gevoeligheid voor hypothetische stralen een geleerd uitzicht te schenken - werd vaak op allerlei gebied systematisch onderzocht en telkens nietig bevonden. Door de Parijse Academie voor Wetenschappen, de Société d'Agriculture, des Sciences et des Industries te Lyon, de Union Sociale des Ingénieurs catholiques de France, dr. Henri Bon, prof. Lucien Cuénot, prof. Auguste Lumière en tal van andere bevoegden aangehaald in het uitstekende werk van Marcel Boll „Quelques sciences captivantes" (Parijs, 1941), in mijn uitgebreide studie in Le Scalpel (1948, nrs. 50 en 51) alsook in het in 1957 in New York verschenen boek van Martin Gartner „Fads en Fallacies".

In 't bijzonder werd de radiësthesie ondeugdelijk bevonden voor het vinden van schatten, metalen, grondvesten, water, spelonken en dergelijke zaken, door Otto Gerlach (München 1932), dr. Robert Rendu (Lyon, 1936, 86 speurders) en een groot aantal gespecialiseerde delfstof-, water- en aardkundigen: voor het aanwijzen van verdoken radium, te Brussel, Leuven en Lyon (1926 tot 1936); voor het opsporen van misdadigers en afwezigheid of vermiste personen, door menige politieoverheid, door Budgett te Oxford (talrijke deelnemers), door Paul M. G. Levy, mijzelf en het Belgisch Comité voor de Wetenschappelijke Navorsing der Paranormaal Geachte Verschijnselen waarvan ik het erevoorzitterschap waarneem (1953, eigen uitgaven en Revue Internationale de Criminologie et Police Scientifique, Genève, meer dan dertig kandidaten).

## Ontoereikendheid

IS HET trouwens niet stichtend, dat te Arolsen, in Duitsland, tot 14 miljoen steekkaarten overblijven van tijdens de oorlog van 1940 - 1945 verdwenen sukkelaars, waarover geen radiësthesie vermogen een nuttige inlichting te verschaffen?

HET VERHEUGT ons bijzonder dat wij, in aansluiting op het artikel van dr. A. Hougardy, verschenen in ons meinumder onder de titel „Statuut Wonderdokter is in geen enkel opzicht aanvaardbaar", thans een artikel kunnen publiceren van de hand van prof. dr. J. F. A. Albert Bessemans, de bekende Belgische strijder tegen de Kwakzalverij. Het is ontleend aan een zeer uitgebreid artikel „Beschouwingen en Bevindingen over Parapsychologie" en verscheen in het maandblad De Periscoop. Prof. Besseman is reeds een aantal jaren met emeritaat. Zijn gezondheid laat helaas te wensen over.

Een zelfde ontoereikendheid werd vastgesteld: voor de localisering van een orgaan, de diagnose en de behandeling van ziekten, de bepaling van geslacht, levend of dood, op anatomische platen, op foto's, geschrift, bedekte radiographieën, speeksel, urine, haren of bloed van de betrokkenen of aan het bed van de lijdens zelf. Deze ontoereikendheid van de radiësthesie werd vastgesteld door de schrijver van het onderhavige artikel (Nationaal Comité tegen de Kwakzalverij en Le Scalpel 1952) door dr. Leprince (1933), dr. Regnault (1934), dr. Grenet en dr. Simplicie (1935), dr. Rendu (1936), prof. Auguste Lumière (1948).

## En de aardstralen?

OOK DE bijzondere aardstralen waarvan in België Pater Desbuquoit een der vurigste voorvechters is, werden nimmer met zekerheid aangetoond. En degenen, die het onder ernstige controle beproefden, verkregen niets dan tegenstrijdige uitslagen, namelijk 3 in 1932 (Gerlach), 5 in 1933 (Ekström), 75 in 1939 (Australië), vele in 1946 (Gassman), 8 in 1951-'53 (Makkink), talrijke in 1952-'53 (Koninklijke Academie voor Wetenschappen te Amsterdam), 4 in 1954 (Prokop) en verscheidene nog in hetzelfde jaar (Heyn).

Weliswaar gewaagt men nu en dan van mooie successen. Doch wanneer er een grondig onderzoek over wordt ingesteld of wanneer men er oordeelkundige kansberekeningen op toepast, dan ziet men enerzijds dat niet zelden de feiten verkeerd worden waargenomen, vertolkt of zelfs weergegeven, (mijn weerleggingen bijv. in Radiësthésie Internationale 1954, nr. 4 en Nouvelle brèves van ons comité), en anderzijds dat de treffers aan het toeval moeten worden toegeschreven.

## Roekeloze adviezen

NU ZOU ik nog kunnen wijzen op de vermaningen van de Katholieke kerk, die de geestelijkheid waarschuwt tegen een overdreven vertrouwen in de radiësthesie en ze haar alsook aan de genezers voor geneeskundige doeleinden verbiedt (Le Scalpel 1948, nr. 36) alsmede op de schadelijkheid van haar praktijk: geldverkwisting, verklaring van ziekten bij gezonden of geruststelling bij zieken die dringend geneeskundige zorgen behoeven, roekeloze adviezen over drinkwater en medicamenten, onderhoud van valse hoop, stichting van verwarring in speurzaken, verwekking van obsessie en monomanie.

Doch wat voorafgaat om het scepticisme te kweken, dat ik al in 1932 betoonde (Les Débats, Le Progrès, Le Bien Public, Le Scalpel), de verwerping van het vak door alle ware geleerden bij te treden, en met Marc Oraison te besluiten (Médecine et Guérisseurs, Parijs, 1955): „'t Is zuiver impressionisme met al zijn wisselvallige kansen" of strenger nog met prof. Auguste Lumière (La Revue, ibidem, 1948):

„De radiësthesie is een der merkwaardigste voorbeelden, niet alleen van 's mensen aantrekking door het geheimzinnige, maar ook van zijn uiterste ondoordringbaarheid voor redenering en logica, zodra een geloof zijn verstand bemachtigd heeft."

J. F. A. ALBERT BESSEMANS

# Beroepsofficier ging zich op handopleggerij toeleggen

## Hij loopt, als het moet, ook met de wichelroede

„MIJN WERK is geen kwakzalverij“, poogt praktizijn R. B. W. van Houten uit De Steeg den volke diets te maken. En hij gaf de verslaggever van de Velpse Courant een vouwblaadje van de NWP in handen, met de bekende bla-bla over de meer harmonische, natuurlijke geneeskunst, gericht op de mens in zijn psychische en lichamelijke totaliteit etc. etc. De verslaggever van de Velpse Courant schreef er een kleine kolom uit over en liet toen de heer Van Houten aan het woord, die in een bijzonder fraai en ruim huis op het Rozenbos in de Steeg woont. Hij is in het voormalige Ned. Indië geboren, was chemicus, later beroepsofficier en is nu praktizijn. Handoplegger zouden wij zeggen, aldus de verslaggever van het Velpse orgaan.

### Hand op de knieën

„HOE BENT u tot uw huidige beroep van praktizijn gekomen?“ vroeg de verslaggever.

„In mijn diensttijd, in 1957, had ik een klein auto-ongelukje. Het resultaat was, erg pijnlijke en dikke knieën“, vertelt de heer Van Houten in zijn werkkamer. „Ik kreeg van dokter bedrust voorgeschreven, maar ik houd niet van bed en van rust. Ik ging maar op een stoel zitten. Ook tijdens mijn militaire werk, ik was chef personeelszaken. Mijn handen lagen op mijn knieën, terwijl ik zat te rusten. De pijn was na drie dagen weg, mijn knieën waren beter. Ik constateerde, dat dat vreemd was en ook de dokter begreep er helemaal niets van. Het was geheel onbekend, hoe dat kon. Ik oefende blijkbaar onbewust invloed uit op de pijnlijke plekken. Toen ben ik daar eens over gaan nadenken en concludeerde, dat ik andere mensen kon helpen. Toen heb ik dit, dat handopleggen, gedurende de diensttijd ook bij anderen gedaan en ben later met erg veel moeite, er was een officiers-tekort, uit de dienst gekomen. Ik ben eerst in Den Haag voor mij zelf begonnen. Omdat we erg veel van deze Veluwestreek hielden, mijn vrouw en ik, en niet van rumoerige steden, zijn we in 1960 naar Arnhem gegaan en in 1967 naar De Steeg.

„U staat in de telefoongids als praktizerend geneesheer, lid NWP. Waarom?“

„Ik heb me in 1957 direct bij de NWP aangesloten. Gelukkig wel, omdat dit een vereniging is, die zware controle uitoefent op haar leden en daar ben ik altijd voor, vooral natuurlijk in een vrij beroep. Je hebt altijd kaf onder het koren en ook in ons vak zijn er niet-NWP-ers, die meer in het finan-

ciële denken, wat wij bij de NWP niet in de eerste plaats doen.“

*Dat laatste bleek overigens niet uit de vouwblaadjes ter propagering van de Naturalia-kruiden, het eigen handeltje opgezet door diezelfde NWP met haar „zware controle“ (niet lachen) toen Willem van de Moosdijk zoveel kruiden ging verkopen. In die vouwbladen werd gesuggereerd hoeveel méér omzet het NWP-lid zou kunnen bereiken met Naturalia-kruiden (red. M.t.d.K.)*

### „Nooit geen last...“

„Werkt u in strijd met de wet op de de geneeskunst?“ vraagt de verslaggever aan de heer Van Houten.

„Inderdaad“, zegt de heer Van Houten.

„Wat doet men daar tegen, en met name tegen u?“

„Niets, nee, gelukkig niet.“

„Hoe komt dat?“

„Dat weet ik niet, geen idee. We werken rustigjes door. Anders zou ik

### „Ik sloot me direct bij de NWP aan“

immers ook wel uit de NWP zijn gezet, als ik dingen had gedaan, die niet volgens de voorschriften zijn. We gaan uitsluitend af op bonafide genezers. Ik heb ook nog nooit last ondervonden van de Vereniging ter bestrijding van de kwakzalverij. Ik beschouw trouwens mijn werk ook zeker niet als kwakzalverij, want dan was ik er ook nooit aan begonnen. Die kwakzalverij is niets anders immers dan mooie beloften, geld opstrijken en verder niets. Ik beschouw die kruidendokter uit De Vuist, die Van de Moosdijk, zeer zeker

wel als een kwakzalver. Hij ging nooit naar zijn kopers, ik zeg niet: patiënten, kijken en schreef wat voor, zonder te weten wie het kocht. Gewetenloos, ik snap het niet, dat je er nog miljonair mee kan worden“.

„Bent u er jaloers op?“

„Nee, helemaal niet, maar ik bedoel dat er nog zoveel mensen in Nederland zijn, die erin trappen“.

### Vijf à zeven minuten

WAT DOET u als u praktizeert?

„Ik leg mijn linker hand op iemand, soms rechts, meer heel zelden, en verder niks. Na een tijdje haal ik de hand weg en dan is de behandeling klaar. Vijf à zeven minuten. De frequentie van de behandeling hangt af van de aandoening en van de tussentijd, waarmee de behandeling plaatsvindt, maar ook of ik te maken heb met een oude kwaal, waar een hele tijd niets aan is gedaan. Ik schrijf helemaal niets voor en adviseer ook nooit, wat de patiënten moeten gebruiken, kleden of oefenen. Dat is helemaal medisch terrein, daar kom ik niet aan.“

*Of hij zich met dat handopleggen niet op medisch terrein begeeft... Maar lezen we verder (red. M.t.d.K.)*

„Welke kwalen geneest u?“

„Dat is een lastig te beantwoorden vraag. Dat bestrijkt een heel groot gebied. Rheumatische aandoeningen, migraine, rugklachten, tennisarmen, maagzweren, zenuwbehandelingen, allergie, eczemen, dauwworm, psoriasis (schubvorming op de huid).“

„Ook mensen met psychische aandoeningen?“

„Ja, bijvoorbeeld met downstemingen, neurosen, mensen met stotterneiging, bedwateraars, niet met sexuele afwijkingen, want die mogen we niet behandelen. Hernia-gevallen wel.“

Uit de rest van het wel zeer wijdlopije vraaggesprek blijkt dat de heer Van Houten zich niet met occulte zaken bezig houdt, kennelijk (en wie zou dat verbazen nu hij zo lang beroepsofficier is geweest) wel vindt dat hij illegaal werk doet, en het wichelroedelopen beheerst. „Maar ik doe het liever niet als het nodig is“. Met welke kryptische zin wel bedoeld zal zijn dat hij het alleen doet, als het wél nodig is. Waarvoor?!

Wat hij voor zijn handopleggerij vraagt? (Verslaggeversvraag). Dat zegt hij niet; dat hangt af van de afstand, waarnaar je ontboden wordt.

# Homoeopaat dr. Van 't Riet kan ons niet overtuigen

IN EEN interview met het dagblad Trouw heeft de Haagse arts dr. A. van 't Riet, privaat-docent aan de Vrije Universiteit voor de homoeopathische geneesmiddelenleer verzet aangetekend tegen enige hardnekkige misverstanden, zoals hij het noemde, over de homoeopathie. Een en ander hield verband met het rumoer om Van de Moosdijk. Van de term homoeopaat wordt door „kruidendokters” nogal eens misbruik gemaakt. Dat het grote publiek dan wel eens een homoeopathisch arts voor een soort kruidendokter aanziet is een pijnlijke vergissing. Maar te meer begrijpelijk omdat de homoeopaat graag van planten-extracten gebruik maakt. Er zijn overigens slechts betrekkelijk weinig homoeopathische artsen in den lande: circa vijftig.

WANNEER ER van de zijde van onze vereniging wordt gesteld, dat wij de homoeopathie niet altijd een wetenschappelijk verantwoorde methode vinden, dan is dat overigens niet zonder reden. Ook wanneer de heer Van 't Riet zegt dat de homoeopathie berust op wetenschappelijke experimenten dan moet men hem toch voorhouden dat men een gonorrhoe waarlijk niet met verdunning D 6 moet behandelen maar met peniciline en dat een acute blindedarmontsteking altijd wel iets meer voor de chirurg is dan voor een behandeling volgens Hahnemanns leer.

„De homoeopathie is altijd verwezen dat zij pogingen doet aanhang onder het lekenpubliek te vinden”, merkt de interviewer van Trouw op. Daarop antwoordt de heer Van 't Riet het volgende: „Dat geloof ik niet”. De aanhang van de homoeopathie bijvoorbeeld onder 't protestants volksdeel is waarschijnlijk terug te voeren op eenvoudige commerciële oorzaken. De firma's die in de vorige eeuw (want de homoeopathie dateert uit een periode, dat de medische wetenschap nog bij wijze van spreken in haar kinderschoenen stond - 1796! red. M.t.d.K.) de homoeopathische geneesmiddelen op de markt brachten richtten hun verkoop op deze groep. Ongetwijfeld zijn daarbij de ideeën, die Abraham Kuypers over de homoeopathie had, van grote invloed geweest. Hij heeft - en dat wil ik nu, aldus dr. Van 't Riet, nog wel eens zeggen - midden in de felle strijd tussen voor- en tegenstanders van de homoeopathie blijk gegeven van een zeer brede visie op de homoeopathie.

Tenslotte betoogt de heer Van 't Riet, dat er geen tegenstelling bestaat tussen de homoeopathie en de universitaire geneeskunde.

Waarachter wij wel een paar vraagtekentjes zouden willen plaatsen.

## Homoeopathische hofarts

ONGEVEER TEZELFDERTIJD dat in Trouw dit interview met de privaat-

docent Van 't Riet verscheen publiceerde dr. Alfred Byrne in de Londen-  
se Sunday Times een artikel over de  
nieuwe hofarts van koningin Elizabeth,  
dr. Margery Blacky. Ook zij is de

---

### Paard kreeg homoeopathische naam

---

homoeopathie toegedaan. De langdurige betrekkingen tussen hof en homoeopathie is zodoende opnieuw verlengd, aldus dr. Byrne. De relatie begon met een voorname arts, Quin genaamd, die lijfarts was van Leopold, de oom van koningin Victoria, en later koning der Belgen. Hij werd bekeerd tot de ideeën van Hahnemann. Hij begon in Londen een homoeopathisch ziekenhuis, eerst van bescheiden omvang (25 bedden). Later kreeg het een grotere huisvesting in Great Ormond Street. In 1893 legde de hertogin van Teck de eerste steen hiervoor. Het predicaat "Royal" werd het homoeopathische ziekenhuis in Londen in 1948 toegekend. Men zegt dat koningin Victoria zelf ook de homoeopathische geneeswijze heeft geprobeerd. In elk geval bekleedde een waar bolwerk van de homoeopathie Dr. (later Sir) John Weir de post van lijfarts van de Prins van Wales van 1923 tot 1936. Hij heeft sedert dien ook de Hertog en Hertogin van York behandeld, koning George VI, Koningin Mary, de hertog en hertogin van Gloucester, de koningin-moeder en de koningin. Koning George VI werd zo gefascineerd door de homoeopathie dat hij de naam Hypericum, een bekend homoeopathisch geneesmiddel tegen zenuwkwalen gaf aan een paard, dat later eens 1000 guineas won. Sir John heeft, op 89-jarige leeftijd, aan het begin van dit jaar plaats gemaakt voor dr. Blacky.

## Slechts 220 homoeopathen

IN ENGELAND en Schotland zijn nu in het geheel zes homoeopathische ziekenhuizen, waar overigens opera-

ties op de wijze van de officiële geneeskunst worden uitgevoerd al kan een patiënt voor of na de operatie wel homoeopathische medicamenten krijgen. In het medische register staan in Engeland en Schotland 110.000 medici ingeschreven, slechts 220 daarvan zijn de homoeopathie toegedaan. De meeste homoeopathen hebben alleen particuliere praktijken en hun patiënten behoren meest tot de midden- of hogere klasse.

In een interview dat dr. Blacky toestond vertelde zij dat slechts zeer weinig of misschien geen enkel van de moderne geneesmiddelen sinds de jaren dertig (toen de farmacologische revolutie begon) onderworpen is aan een homoeopathische beproeving. Maar de homoeopathen hebben reeds zoveel effectieve geneesmiddelen dat zij (dr. Blacky) en haar collega's slechts zeer zelden de moderne geneesmiddelen voorschrijven.

**De verbazingwekkendste verklaring van deze dr. Margery Blacky noemde dr. Byrne het feit dat zij in het behandelen van 220 gevallen van longontsteking slechts in tien gevallen naast homoeopathische geneesmiddelen ook antibiotica had voorgeschreven. En dat alleen maar omdat familieleden van de patiënten daar op aandrongen. Voor de behandeling van kanker schrijft zij mistletoe voor...**

Zij is overigens niet de enige hofarts, deze dr. Margery Blacky. Zij heeft twee collega's die beslist haar ideeën niet zijn toegedaan, o.a. Sir Ronald Bodley Scott, senior-geneesheer van het St. Bartholomew Hospital. Het is dus niet waarschijnlijk dat de drie hofartsen het in ernstige gevallen met elkaar eens zullen zijn. Op de vraag wat er dan zou geschieden wilde dr. Blacky niet ingaan.

---

## ONGEWENSTE RECLAME

ZOWEL PROF. Querido (PvdA) als mej. drs. Vuylsteke (KVP) hebben zich in de Eerste Kamer gekeerd tegen ontoelaatbare aanprijzing van kwakzalversmiddelen voor radio en televisie. Dit geschiedde op 13 mei bij de behandeling van het volksgezondheidsbeleid van staatssecretaris Krusinga. Prof. Querido zowel als mej. Vuylsteke pleitten voorts voor een sociaal-medische begeleiding van gebruikers van verdovende middelen in plaats van strafplegging.

HET NIEUW Israëlietisch Weekblad bevatte dezer dagen een artikel over de zeer omstreden prof. Weinreb. Wij zullen ons hier niet bezig houden met wat Weinreb gedaan heeft om Joden te redden tijdens de bezettingstijd - hij is naderhand voor zijn dubbelzinnige houding gestraft met een gevangenisstraf van zes jaar, die hij echter slechts gedeeltelijk heeft uitgezeten. Thans wordt er op zijn rehabilitatie aangedrongen. De journaliste Renate Rubinstein heeft zijn mémoires bewerkt, in een groot aantal dagbladen zijn artikelen verschenen, waarin Weinrebs houding tijdens de oorlog in zeer gunstige zin wordt belicht.

De schrijver in het

## Drs. Weinreb op kwakzalverspaden

NIW toont zich echter nogal kritisch. En terloops maakt de heer Cohen gewag van een veroordeling wegens feiten, waarover ook al praatjes gingen ten aanzien van zijn 'klanten' in oorlogstijd. Dat woordje 'klanten' tussen aanhalingstekens is van de heer Cohen.

Wat was dat nu voor een veroordeling?

Datspeelde in 1968, nadat reeds in 1958 Weinreb door de kantonrechter te Rotterdam was veroordeeld tot honderd gulden boete, wegens het onbevoegd uitoefenen van de geneeskunst. Zeg maar gerust: wegens kwakzalverij.

Prof. Weinreb is econoom. Deze in

Lemberg geboren, maar in den Haag opgegroeide figuur is door de Nederlandse regering nadat hem in 1948 gratie was verleend, uitgezonden naar Batavia, waar hij als hoogleraar in de economie optrad. Later is hij nog eens naar Ankara in Turkije uitgezonden. Als econoom, uiteraard.

PROF. WEINREB is een man, van wie een grote suggestieve kracht uitgaat. Hij wordt ook wel als een aartsvaderlijke figuur gekenschetst. In Zuid-Holland heeft hij bijbellezingen gehouden, die hem een kring van protestantse toegewijden verschafte. Tegelijkertijd bouwde hij zich een

kleine kring op van patiënten, want, naar het zeggen van Weinreb, bezat hij een Weense artsambul, vertegenwoordigde in Nederland de Rockefeller Foundation en trad op als lijfarts van prinses Gracia van Monaco. Een en ander behoorde echter tot het rijk van de fantasie.

Zijn patiënten bleven beperkt tot enige tientallen (aantrekkelijke, jonge) vrouwen, maar al deze patiënten behandelde hij als ware hij een soort gynaecoloog. Geld vroeg hij niet, al brachten zijn patiënten wel dozen bonbons etc. voor hem en voor de Vlaardingse hoofdonderwijzer mee die hem een

sprekkamer afstond. Van de „behandelingen" wordt gezegd, dat zij zeer pijnlijk waren en „kwetsend voor de eerbaarheid".

Voor een en ander heeft prof. Weinreb zich voor de Rotterdamse rechtbank moeten verantwoorden. De zaak is echter achter gesloten deuren behandeld omdat ook het delict „schennis der eerbaarheid" ten laste was gelegd, naast het onbevoegd uitoefenen der geneeskunst. Het Hof in den Haag verzwaarde de straf tot acht maanden.

Drs. Weinreb heeft deze straf echter niet uitgezeten. Hij heeft cassatie aangetekend tegen het arrest van het Hof en is toen naar Duitsland vertrokken, waar hij nog altijd vertoeft.

## Veeverloskundige paste keizersnede toe

VOOR DE Groenlose kantonrechter had zich medio mei B. C. B. uit Varsveld, van beroep veeverloskundige, te verantwoorden. En wel omdat hij de wet op de uitoefening van de diergeneeskunde overtreden had. Met algehele en plaatselijke verdoving had B. bij een koe de keizersnede toegepast. Dit gebeurde onder de gemeente Aalten. B. was zelf niet op de rechtszitting verschenen en liet zijn zaak over aan een raadsman, die erop wees, dat B. niet in staat was geweest tijdig de hulp van een vee-arts in te roepen. Het ging om een spoedgeval.

Een veearts constateerde later,

lezen wij in Zutphens Dagblad, dat de hechtingen bij de koe niet helemaal goed hadden gezeten. „Dat kan altijd gebeuren", aldus de raadsman. Hij vond de opmerking van de inspecteur van de Veeartsenijkundige dienst, dat een veeverloskundige vergeleken kon worden met een vroedvrouw, riskant. Op een vraag van de officier of zich de veeverloskundige voor het operatief ingrijpen had laten betalen, antwoordde de raadsman bevestigend. De officier vond beroep op overmacht niet gegrond, temeer ook omdat niet getracht was de veearts in te schakelen. De raadsman vond de zaak identiek aan een geval dat voor het kantongerecht in Terborg gespeeld had, waar de verdachte in eerste instantie was veroordeeld en later was vrijgesproken. Vonnis f 200,— boete.

## Hoeveel zoetjes per dag?

„VOORZICHTIG MET zoetstoffen, een te veel kan schadelijk zijn", aldus luidt het advies op grond van een Amerikaans wetenschappelijk onderzoek. Daarbij werd een dagelijkse maximumhoeveelheid van 50 mg per kg lichaamsgewicht genoemd.

De Consumentenbond heeft uitgerekend op hoeveel tabletjes van een aantal veel gebruikte merken dat neerkomt. En geeft bovendien aan ter waarde van hoeveel tabletjes er in zogenaamde calorie-arme frisdranken is verwerkt. Een en ander is te vinden in het juninummer van De Consumentengids.

Bestuur van de Vereniging tegen de Kwakzalverij: A. P. N. de Groot, **Arts** te Hilversum, **Voorzitter**; E. Mijnaerends, **Tandarts** te Amsterdam; Mevr. J. W. J. Vermeulen, Berkenrodestraat 23 te Haarlem, **Secretaresse**; L. Brest te Amsterdam, **Penningmeester**; Mr. J. E. Goudsmit, **Kantonrechter** te Haarlem; J. J. Aukema, **Dierenarts** te Steenwijk; Mr. J. D. van den Berg, **Rechter** te Arnhem; J. E. Buijer, **Apotheker, Farmaceutisch Inspecteur van de Volksgezondheid** te Zwolle; P. L. Stal, **Arts** te 's-Gravenhage; J. van Baak, **Dermatoloog** te Utrecht; J. M. de Haas, **Tandarts** te Heemstede; mej. drs. P. H. van Marle, **Apotheker** te 's-Gravenhage; J. W. Gosker, **Inspecteur van Politie** te Arnhem; J. Noord te Amsterdam.

Lidmaatschap van de Vereniging incl. Maandblad min. f 10,—; voor studerende f 2,50. Adres voor het opgeven van leden en abonné's: Oranjelaan 6, Hilversum. Penningmeester: L. Brest, Argonautenstraat 19a, Amsterdam-Zuid. Postgiro van de Vereniging 32237 te Amsterdam. Gem. Giro K 1672.

DRUKKERIJ SYSTEMA N.V.  
Amsterdam

BLZ. 40

Abonnement per Jaar franco per post  
bij vooruitbetaling f 10,—;  
studerende f 2,50

Correspondentie Oranjelaan 6, Hilversum.